

اختلالات رشدی زبان developmental language disorders

اختلال زبانی چیست؟

آسیب در درک و بیان (به کار بردن) گفتار و نوشتار یا هر نظام نمادین (کلامی) را اختلال زبانی می گویند. این اختلال ممکن است همه یا برخی از اجزای زبان را در دو حالت درکی و بیانی درگیر کند.

اختلال رشدی زبان چیست؟

آسیب در درک و بیان زبان در سنین فراگیری زبان را گویند که به دو صورت اولیه و ثانویه نمایان می شود: اختلال زبان اولیه: آسیب و اختلال زبان در غیاب هر نوع ناتوانی جسمی و ذهنی قابل مشاهده را گویند. اختلال زبانی ثانویه: اختلال زبانی که پیامد اختلال ذهنی یا جسمی دیگر است مثل کم توانی های ذهنی، آسیب شنوایی، ضربه مغزی و...

علل اختلال رشدی زبان چیست؟

- 1) سندرم های مادرزادی: سندرم هایی هستند که به دلایل ژنتیکی رخ می دهند و کودک با آن ها متولد می شود نظیر ناشنوایی های ژنتیکی، سندرم داون، سندرم ایکس شکننده و...
- 2) اختلالات ناشی از محیط والدین: والدین خصوصا مادر ممکن است در دوران بارداری در معرض بیماریهایی نظیر سرخچه، ویروس های ایدز و آبله مرغان و یا وضعیت هایی مثل اشعه ها، سموم، داروها و الکل قرار بگیرد که رشد مغزی جنین را تحت تاثیر قرار دهد و به تبع آن باعث اختلال در مهارت های زبانی و گفتاری شود.
- 3) آسیبهای (در لحظه) و بعد از تولد: آسیب هایی نظیر کمبود اکسیژن در لحظه تولد، مننژیت، ضربه به سر (تصادفات)، عفونتها (سرخچه و اریون) و تشنج های مداوم که می تواند منجر به آسیب نوزاد و در نتیجه آسیب مهارت های زبانی و گفتاری او شود.
- 4) اختلالات زبانی بدون منشا شناخته شده: نظیر آسیب ویژه زبانی (SLI)
- 5) اختلالات روان شناختی (اختلالات طیف اوتیسم): اختلالاتی هستند که به صورت مشکلاتی در اجتماعی شدن و برقراری ارتباط ظاهر می شوند و با سه علامت اصلی اجتناب اجتماعی، بی تفاوتی اجتماعی، بازی ها و رفتارهای کلیشه ای مشخص می شوند.

انواع اختلالات رشدی زبان چیست؟

۱. اختلالات ناشی از سندرم های مادرزادی:

- عقب ماندگی ذهنی: عملکرد ذهنی این افراد پایین تر از حد متوسط است و شروع آن پیش از سن ۱۸ سالگی است. این افراد حداقل در دو مورد از عملکردهای سازشی نظیر ارتباط، مراقبت از خود، زندگی در خانه و خانواده، مهارت های اجتماعی، استفاده از امکانات جامعه، هدایت خود، مهارت های آموزشگاهی،

کار و فراغت، تحصیل، سلامت و امنیت مشکل دارند. مهارت های گفتار و زبان این افراد متناسب با سطح عقب ماندگی ذهنی در همه ی زمینه های واجشناسی، معنانشناسی، صرف و نحو و کاربردشناسی دچار اختلال می شود.

- آسیب شنوایی: آسیب شنوایی ممکن است به دلیل ژنتیک، عفونت های داخل گوش، هایپر بیلی روبین یا زردی، آنوکسی پیش از تولد، مننژیت و... رخ دهد. اگر افت شنوایی شدید باشد اثر معناداری روی مهارت های گفتار و زبان خواهد داشت و با پیامدهایی نظیر تاخیر شدید در رشد زبان، ناتوانی یا تاخیر در مهارت های تحصیلی، مشکل در یادگیری دستور زبان، کمبود واژگان و تاخیر یا فقدان مهارت های زبانی و کاربردشناختی همراه است.

۲. اختلالات روان شناختی (اختلالات طیف اوتیسم):

- اوتیسم: از جمله ویژگی های این کودکان می توان به نداشتن تماس چشمی مناسب، فقدان یا ضعف در درک زبان، معکوس سازی ضمائر، تکرار یا اکولیلیا کلمات و عبارات و درخودماندگی اشاره کرد.
- اسپرگر: این اختلال در پسرها شایع تر است، ارتباط و مهارت های شناختی این افراد بهتر از افراد دارای اوتیسم است و هیچ تاخیر معناداری در رشد زبان دیده نمی شود، مهارت های حرکتی اولیه طبیعی است و اغلب نقص جزئی در کاربرد زبان وجود دارد. گفتار به نظر محدود، فرعی، حاشیه ای و طولانی است.
- سندرم رت: این اختلال در دختران رایج تر است و شروع آن معمولاً قبل از ۴ سالگی است و با علائمی چون کاهش ناگهانی رشد سر بین ۵ تا ۴۸ ماهگی، از دست دادن مهارت های دستی هدفمند و ظهور حرکات کلیشه ای دست ها در ۵ تا ۳۰ ماهگی، ظهور حرکات ناهماهنگ در تنه و پاها، آسیب شدید در تحول زبان درکی و بیانی همراه با تاخیر شدید روانی حرکتی و عقب ماندگی ذهنی شدید همراه است.
- اختلال یکپارچگی دوران کودکی: کودک دوره ی طولانی از رشد طبیعی گفتار و زبان دارد. شروع اختلال بعد از بین ۲ تا ۱۰ سالگی است. این کودکان حداقل دو مورد از مهارت های کسب شده ی قبلی نظیر زبان درکی و بیانی، مهارت های اجتماعی و رفتارهای سازشی، کنترل ادرار و مدفوع، بازی و مهارت های حرکتی را از دست می دهند. پسران بیشتر از دختران با این اختلال روبرو می شوند.

۳. اختلالات بدون منشا شناخته شده:

- آسیب ویژه زبانی: کودکان مبتلا به این اختلال دارای علایم آسیب شناختی خاصی از نظر عصبی، حسی، حرکتی یا محیطی نیستند و بدون دارا بودن نقص مشخص ذهنی از نظر عملکردهای زبانی در حیطه های واجشناختی، معنانشناسی، دستور زبان و کاربردشناسی مشکل دارند.
- نارساخوانی: یک اختلال ویژه زبانی در کسب و یادگیری مهارت های خواندن است. بدین معنی که کودک علی رغم داشتن توانمندی های هوشی هم سطح با هم سن و سالان خود و بهره مندی از امکانات آموزشی مناسب نمی تواند در یادگیری خواندن موفق عمل کند. همچنین ممکن است این کودکان علاوه بر ضعف

در یادگیری خواندن، مشکلاتی در مهارت های نوشتن و ریاضیات نیز داشته باشند. این کودکان معمولاً مشکلاتی در گفتار و زبان، تاخیرهای رشد حرکتی، اختلال در مهارت های ظریف حرکتی و مشکلاتی در جهت یابی را نیز نشان می دهند.

کلینیک گفتاردرمانی دانشکده علوم توانبخشی ایران با در اختیار داشتن اساتید و درمانگران متخصص در حوزه اختلالات رشدی افتخار این را دارد که خدمات توانبخشی زبانی و گفتاری را به صورت جامع به افراد مبتلا به این اختلالات ارائه دهد. پس اگر فرزند شما مبتلا به این اختلالات است و یا اینکه علائم فوق را در وی مشاهده می کنید درنگ نکنید و با ما تماس بگیرید.